

OBSAH

1. Venovania	11
2. Urgentná medicína – prednemocničná a nemocničná, pre dospelých a deti (<i>V. Dobiáš</i>)	12
Predhovor k 3., 2. a 1. vydaniu (<i>V. Dobiáš</i>)	12
Skratky v texte	18
I. Všeobecná časť	25
3. Modrá hviezda života – symbol neodkladnej prednemocničnej starostlivosti (<i>V. Dobiáš</i>)	26
4. Manifest a kurikulum urgentnej medicíny (<i>V. Dobiáš</i>)	28
5. Zásady poskytovania neodkladnej starostlivosti	35
Zásady poskytovania neodkladnej prednemocničnej starostlivosti (<i>V. Dobiáš</i>) ..	35
Zásady poskytovania neodkladnej nemocničnej starostlivosti (<i>B. Šťastný</i>)	39
6. Prvotné a druhotné vyšetrenie (<i>V. Dobiáš</i>)	42
7. Prvotný prístup k akútne mu pacientovi (<i>V. Dobiáš</i>)	50
8. Princípy prednemocničnej urgentnej medicíny (<i>V. Dobiáš</i>)	54
9. Bezpečnosť posádky v prednemocničných podmienkach (<i>V. Dobiáš</i>)	60
Literatúra	67
II. Stavy ohrozujúce život	69
10. Prednemocničná kardiopulmonálna resuscitácia dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	70
11. Základná a rozšírená kardiopulmonálna resuscitácia detí (<i>K. Veselá</i>)	83
12. Kardiopulmonálna resuscitácia novorodencov (<i>K. Veselá</i>)	92
13. Špeciálne resuscitačné situácie	98
Resuscitačné situácie u dospelých a detí (<i>V. Dobiáš</i>)	98
Resuscitačné situácie u detí (<i>J. Valachová</i>)	105
14. Kardiopulmonálna resuscitácia – indikácie, kontraindikácie a ukončenie	108
Kardiopulmonálna resuscitácia u dospelých (<i>A. Letanovská</i>)	108
Kardiopulmonálna resuscitácia novorodencov a detí (<i>J. Valachová</i>)	114
15. Organizačný postup pri kardiopulmonálnej resuscitácii podľa zloženia tímu ..	116
Postup posádky záchrannej zdravotnej služby pri KPR (<i>V. Dobiáš</i>)	116
Postup tímu pri KPR na oddelení urgentnej medicíny (<i>A. Letanovská</i>)	118
16. KPR a nemocničné resuscitačné tímy (<i>A. Letanovská</i>)	122
17. Defibrilácia a používanie automatického externého defibrilátora	134
Defibrilácia s použitím AED u dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	134
Defibrilácia bifázickým výbojom a použitie AED u detí (<i>J. Valachová</i>)	138
18. Krvácanie z rán a telových otvorov	142
Krvácanie z rán a telových otvorov u dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	142
Krvácanie z rán a telových otvorov u detí (<i>M. Brenner</i>)	149
Urgentná starostlivosť o pacienta s vrodzenou krvácavou chorobou (<i>V. Dobiáš</i>)	149
19. Vnútorné krvácanie (<i>V. Dobiáš</i>)	152
20. Hypovolemický a hemoragický šok	154
Hypovolemický a hemoragický šok u dospelých a detí (<i>V. Dobiáš</i>)	154
Hypovolemický a hemoragický šok u detí – manažment na oddelení urgentnej medicíny (<i>J. Valachová</i>)	161

21. Bezvedomie	166
Bezvedomie v prednemocničných podmienkach (V. Dobiáš)	166
Alterácia vedomia a mentálneho stavu na oddelení urgentnej medicíny (B. Šťastný)	169
Pediatrický dodatok (M. Brenner)	171
22. Neúrazové bezvedomie – hypoglykémia, epilepsia, hyperglykémia	172
Bezvedomie neúrazového pôvodu – hypoglykémia (V. Dobiáš)	172
Hypoglykémia u detí (M. Brenner)	175
Epilepsia a krčové stavy (V. Dobiáš)	175
Pediatrický dodatok (M. Brenner)	179
Hypoglykémia (V. Dobiáš)	179
23. Úrazové bezvedomie – poranenia lebky a mozgu dospelých a detí	181
Kraniocefálne poranenia a ich prednemocničný manažment (D. Osinová)	181
Pediatrický dodatok (M. Brenner)	188
24. Lahké úrazy hlavy dospelých a detí	189
Lahké úrazy hlavy a ich manažment (J. Hodosy)	189
Pediatrický dodatok (M. Brenner)	197
25. Diferenciálna diagnostika bezvedomia (V. Dobiáš).....	198
26. Poruchy vedomia u detí v prednemocničnej starostlivosti (D. Csomor, B. Podhoranský)	202
27. Diferenciálna diagnostika kolapsových stavov u dospelých a detí.....	207
Prednemocničný manažment synkop (T. Buliková)	207
Manažment na oddelení urgentnej medicíny (T. Buliková)	215
Kolapsové stavy v pediatrii (M. Brenner)	218
28. Akútne konfúzne stavy u dospelých a detí	220
Stavy zmätenosti a ich manažment, delírium u seniorov (T. Buliková).....	220
Pediatrický dodatok (M. Brenner)	227
29. Sepsa u dospelých a detí	228
Sepsa v prednemocničnej a nemocničnej neodkladnej starostlivosti (A. Letanovská)	228
Manažment sepsy v pediatrii (J. Valachová)	235
Literatúra	240
III. Ochorenie srdcovocievneho systému	245
30. Alergická reakcia a anafylaktický šok v prednemocničnej a nemocničnej neodkladnej starostlivosti.....	246
Alergická reakcia a anafylaktický šok v prednemocničných podmienkach u dospelých a detí (V. Dobiáš)	246
Alergická reakcia a anafylaktický šok – manažment na oddelení urgentnej medicíny (B. Šťastný)	251
31. Cievne mozgové príhody u dospelých a detí	253
Cievne mozgové príhody v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (V. Dobiáš)	253
Cievne mozgové príhody v pediatrii (M. Brenner)	261
32. Akútne koronárny syndróm u dospelých a detí.....	263
Akútne koronárny syndróm u dospelých (T. Buliková)	263
Akútne koronárny syndróm u detí (J. Valachová)	279
33. Srdcové synkopy (T. Buliková)	282
34. Poruchy srdcového rytmu a najčastejšie antiarytmiká u dospelých a detí	289
Arytmie u dospelých (T. Buliková)	289
Arytmie u detí (B. Podhoranský)	307
35. Elektrická liečba porúch srdcového rytmu u dospelých a detí – kardiostimulácia, kardioverzia, kardioverter, magnet	314
Dočasná externá kardiostimulácia u dospelých (T. Buliková)	314
Dočasná externá kardiostimulácia u detí (J. Valachová)	321
36. Urgentné stavy pri hypertenznej chorobe dospelých a detí	326
Urgentné stavy pri hypertenznej chorobe dospelých (V. Dobiáš)	326
Urgentné stavy pri hypertenznej chorobe detí na oddelení urgentnej medicíny (J. Valachová)	336

37. Kardiálne zlyhávanie a kardiogénny šok	347
Kardiálne zlyhávanie a kardiogénny šok u dospelých (<i>E. Jamrichová</i>)	347
Kardiálne zlyhávanie a kardiogénny šok u detí (<i>J. Valachová</i>)	350
38. Diferenciálna diagnostika bolesti na hrudníku v prednemocničnej a nemocničnej starostlivosti	362
Diferenciálna diagnostika bolesti na hrudníku v prednemocničných podmienkach (<i>P. Dobrovodská</i>)	362
Diferenciálna diagnostika bolesti na hrudníku na oddelení urgentnej medicíny (<i>K. Brštiaková, L. Lukáčiková-Gálová</i>)	376
Literatúra	390
IV. Úrazy a pôsobenie vonkajších síl	393
39. Manažment polytraumy (<i>V. Dobiáš</i>)	394
40. Poranenia hrudníka (<i>V. Dobiáš</i>)	407
41. Poranenia brucha (<i>V. Dobiáš</i>)	417
42. Poranenia chrbtice a miechy (<i>V. Dobiáš</i>)	422
43. Poranenia kostí, kĺbov a svalov (<i>V. Dobiáš</i>)	428
44. Poranenia tváre (<i>T. Bulíková</i>)	434
45. Poranenia krku (<i>D. Osinová, P. Herman</i>)	440
46. Popáleniny a poleptania (<i>V. Dobiáš</i>)	447
47. Prehriatie a tepelný úpal (<i>V. Dobiáš</i>)	456
48. Omrzliny a podchladenie (<i>V. Dobiáš</i>)	462
49. Poranenie tlakovou vlnou – blast syndróm (<i>V. Dobiáš</i>)	472
50. Syndróm zmliaždenia, rabdomyolýza, traumatická asfyxia, kompartmentový syndróm (<i>V. Dobiáš</i>)	478
51. Úrazy elektrickým prúdom a bleskom	483
Úrazy elektrickým prúdom a bleskom u dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	483
Úrazy elektrickým prúdom a bleskom u detí (<i>M. Brenner</i>)	489
52. Poťapačské nehody – dekompresná choroba, vzduchová embólia a barotrauma (<i>V. Dobiáš</i>)	490
53. Výšková choroba (<i>A. Harendarcík</i>)	499
Literatúra	512
V. Choroby dýchacieho systému	515
54. Bronchiálna astma a astmatický záchvat	516
Bronchiálna astma a astmatický záchvat v prednemocničných podmienkach (<i>V. Dobiáš</i>)	516
Bronchiálna astma na oddelení urgentnej medicíny (<i>B. Šťastný</i>)	520
Priedušková astma u detí (<i>M. Brenner</i>)	521
55. Akútna respiračná insuficiencia	523
Akútna respiračná insuficiencia v prednemocničných podmienkach (<i>V. Dobiáš</i>)	523
Akútna respiračná insuficiencia na oddelení urgentnej medicíny (<i>B. Šťastný</i>)	528
Akútna respiračná insuficiencia u detí (<i>M. Brenner</i>)	528
56. Chronická obštrukčná choroba pľúc	530
Chronická obštrukčná choroba pľúc v prednemocničných podmienkach (<i>D. Osinová</i>)	530
Chronická obštrukčná choroba pľúc na oddelení urgentnej medicíny (<i>B. Šťastný</i>)	533
Chronická respiračná insuficiencia u detí (<i>M. Brenner</i>)	534
57. Obštrukcie dýchacích ciest u detí v prednemocničnej starostlivosti (<i>D. Csomor, B. Podhoranský</i>)	535
58. Diferenciálna diagnostika dyspnoe	542
Diferenciálna diagnostika dyspnoe v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (<i>T. Bulíková</i>)	542
Diferenciálna diagnostika dyspnoe v pediatrii (<i>M. Brenner</i>)	555
59. Nebulizácia a inhalačné podávanie liekov (<i>A. Dudeková</i>)	556
Literatúra	561

VI. Nervové a psychické ochorenia	563
60. Náhle psychické ochorenia (<i>V. Dobiáš</i>)	564
61. Hyperventilačný syndróm (<i>V. Dobiáš</i>)	569
62. Neurovegetatívna dystónia (<i>P. Herman</i>)	574
63. Úzkostná panické porucha (<i>P. Herman</i>)	576
64. Cefalea a vertigo v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny	579
Cefalea (<i>A. Letanovská, P. Herman</i>)	579
Cefalea a vertigo u detí (<i>M. Brenner</i>)	589
65. Depresívny pacient (<i>T. Bulíková</i>)	592
66. Suicídny pacient v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (<i>T. Bulíková</i>)	600
67. Posttraumatická stresová porucha, syndróm profesionálneho vyhorenia, profesionálne riziko v ZZS (<i>A. Vargová</i>)	610
Literatúra	622
VII. Intoxikácie	625
68. Intoxikácie liekmi, chemikáliami a potravinami – všeobecné zásady liečby (<i>V. Dobiáš</i>)	626
69. Intoxikácie prírodnými a syntetickými alkoholmi	632
Intoxikácie alkoholmi u dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	632
Intoxikácie alkoholmi u detí (<i>M. Brenner</i>)	639
70. Liekové intoxikácie dospelých a detí	640
Liekové intoxikácie u dospelých (<i>E. Jamrichová</i>)	640
Liekové intoxikácie u detí (<i>M. Brenner</i>)	646
71. Intoxikácie splovinami horenia (<i>V. Dobiáš</i>)	648
72. Intoxikácie oxidom uhoľnatým a uhľičitým (<i>V. Dobiáš</i>)	651
73. Intoxikácie chlóróm a čpavkom (<i>V. Dobiáš</i>)	657
74. Intoxikácie organofosfátmi (<i>D. Osinová</i>)	661
75. Intoxikácie ťažkými kovmi (<i>J. Kresánek, B. Cagáňová, S. Plačková</i>)	667
76. Akútne stavy vyvolané drogami v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (<i>T. Bulíková</i>)	670
77. Intoxikácia jedovatými rastlinami a hubami (<i>J. Kresánek, B. Cagáňová, S. Plačková</i>)	683
Intoxikácie rastlinami u detí (<i>M. Brenner</i>)	688
78. Intoxikácie jedovatými živočíchmi (<i>J. Kresánek, B. Cagáňová, S. Plačková</i>) ..	689
79. Intoxikácie rodenticidmi a insekticidmi (<i>J. Kresánek, B. Cagáňová, S. Plačková</i>)	693
80. Intoxikácie chloritanmi (<i>J. Hamšík</i>)	695
81. Antidotá v urgentnej medicíne (<i>A. Vargová</i>)	697
Literatúra	706
VIII. Akútne stavy v rôznych špecializáciách	709
82. Základy analgosedácie a anestézie u detí a dospelých pre neanesteziológov (<i>D. Csomor, B. Podhoranský</i>)	710
83. Diferenciálna diagnostika bolesti brucha (<i>J. Hodosy</i>)	724
84. Akútne stavy v endokrinológii (<i>D. Osinová, P. Herman</i>)	736
85. Akútne stavy v urológii (<i>D. Osinová, P. Herman</i>)	744
86. Akútne stavy v gynekológii a pôrodnictve v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (<i>A. Letanovská</i>)	751
87. Úskalia domácich a extramurálnych pôrodov (<i>A. Letanovská</i>)	786
88. Náhle stavy v gastroenterológii (<i>D. Osinová, P. Herman</i>)	795
89. Palliatívna starostlivosť a terminálny stav (<i>A. Letanovská</i>)	803
90. Zvláštnosti detského veku (<i>D. Csomor, B. Podhoranský</i>)	816
91. Odlišnosti akútnej liečby geriatrických pacientov (<i>T. Bulíková</i>)	826
92. Zásady liečby akútnej a chronickej bolesti (<i>M. Ferencík, J. Morávková</i>)	837
Teoretická časť	837
Špeciálna časť	844
Literatúra	877

IX. Inštrumentálne postupy v urgentnej medicíne	883
93. Polohovanie, prenášanie a transport	884
Polohovanie, prenášanie a transport dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	884
Polohovanie, prenášanie a transport detí (<i>J. Valachová</i>)	893
94. Postup pri dopravnej nehode (<i>V. Dobiáš</i>)	896
95. Intranazálna aplikácia liekov dospelým a deťom (<i>K. Veselá</i>)	900
96. Hyperbarická oxygénoterapia (<i>D. Osinová, M. Droppová</i>)	903
97. Invasívne techniky v urgentnej medicíne (<i>D. Osinová, M. Balko, A. Letanovská</i>)	909
Bronchoskopia na oddelení urgentnej medicíny (<i>A. Letanovská</i>)	916
98. Manažment sťaženého zabezpečenia dýchacích ciest (<i>M. Michalovová</i>)	920
Manažment sťaženého zabezpečenia dýchacích ciest u detí (<i>J. Valachová</i>)	931
99. Základy urgentní ultrasonografie (<i>P. Ch. Cmorej, B. Koreň</i>)	935
100. Hygienicko-epidemiologický štandard v prednemocničnej starostlivosti (<i>A. Dudeková</i>)	944
Literatúra	968
X. Rôzne	971
101. Zvláštnosti leteckého transportu (<i>A. Vargová</i>)	972
102. Spolupráca pozemnej a vrtuľnikovej záchranej služby (<i>A. Vargová</i>)	982
103. Hromadný výskyt postihnutých a ich triedenie (<i>T. Bulíková</i>)	994
104. Skórovacie systémy v urgentnej medicíne (<i>M. Balko, A. Letanovská, D. Osinová</i>)	1003
105. Urgentná medicína pre VIP a sociálne znevýhodnených (<i>P. Herman</i>)	1016
106. Odporúčané liekové vybavenie (<i>A. Vargová</i>)	1020
107. Význam netechnických zručností v urgentnej medicíne (<i>J. Gurňáková, K. Veselá</i>)	1037
108. Komunikácia v tíme (<i>K. Veselá</i>)	1048
109. Prevencia výskytu ľudských pochybení v medicíne (<i>K. Veselá</i>)	1053
110. Základy efektívnej komunikácie s pacientom (<i>J. Gurňáková</i>)	1058
111. Psychosociálna podpora a psychologická prvá pomoc (<i>A. Vargová</i>)	1071
112. História a vývoj záchranných služieb (<i>J. Hulová</i>)	1076
113. Zásady prehliadok zosnulých a vedenie dokumentácie (<i>M. Balko, P. Kováč</i>) ..	1083
114. Forenzné aspekty urgentnej medicíny (<i>N. Moravanský</i>)	1097
115. Základná legislatíva v záchranej zdravotnej službe (<i>P. Kováč</i>)	1112
Literatúra	1129